

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงมณิษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๒

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๕๒

เรื่อง คณะกรรมการการเลือกตั้งขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคุณสมบัติ และ ลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๑๕

ด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มีคำร้องลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๕๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการใช้บังคับตามบทบัญญัติมาตรา ๓๑๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๓๑๕ วรรคสองและวรรคสาม ได้บัญญัติรับรองสถานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญฉบับที่ยกเลิกไปให้คงมีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน และได้บัญญัติไว้ในวรรคสี่ว่า มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๐๗ (๓) มาตรา ๑๑๘ (๗) มาตรา ๑๒๑ มาตรา ๑๒๕ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๖ (๒) และ (๓) มาตรา ๑๒๗ มาตรา ๑๓๐ และ มาตรา ๑๓๔ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมาใช้บังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๓๑๕ วรรคสอง และสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๓๑๕ วรรคสาม ดังกล่าวข้างต้น

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้พิจารณาแล้ว มีความเห็นเกี่ยวกับมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ เป็น ๒ แนวทางต่างกัน คือ

๑. แนวทางแรก ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ เป็นบทบัญญัติรับรองสถานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาของรัฐธรรมนูญฉบับที่ยกเลิกไปให้มีสถานะเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน จนกว่าจะพ้นสภาพตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ เมื่อมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ผู้สมัครรับเลือกตั้งจึงต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบททั่วไปของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

๒. แนวทางที่สอง ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ มีผลบังคับกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันตราบใดที่ยังไม่สิ้นสุดสมาชิกภาพ ในการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๓๑๕ วรรคห้า (๑) สมาชิกวุฒิสภาชุดปัจจุบันที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งจึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของบททั่วไปบางมาตรา และผู้ที่เป็นสมาชิกวุฒิสภาในปัจจุบันไม่เข้าข่ายลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๖ (๓)

ส่วนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันไม่สามารถลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้ เพราะเป็นบุคคลต้องห้ามตามมาตรา ๑๒๖ (๑) แม้จะมีบทเฉพาะกาลยกเว้นไว้ก็ตาม

คณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่าปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า

ปัญหาข้อ ๑ ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ชุดปัจจุบันมีความประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในการเลือกตั้งครั้งแรกต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามบททั่วไปและบทเฉพาะกาลมาตรา ๓๑๕ วรรคสี่ นั้น จะเป็นไปในลักษณะใด

ปัญหาข้อ ๒ สภาพบังคับเกี่ยวกับคุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามบททั่วไปในรัฐธรรมนูญจะมีผลเฉพาะการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือจะมีผลตลอดไป

ผู้ทำคำวินิจฉัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ความเห็นของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และปัญหาที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าวข้างต้นเป็นปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ที่ประสงค์จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่กำหนดให้เป็นไปตามกฎหมายอยู่แล้ว กรณีจึงมิใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์การตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่ควรรับวินิจฉัย

วินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายปรีชา เถลิมนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ